

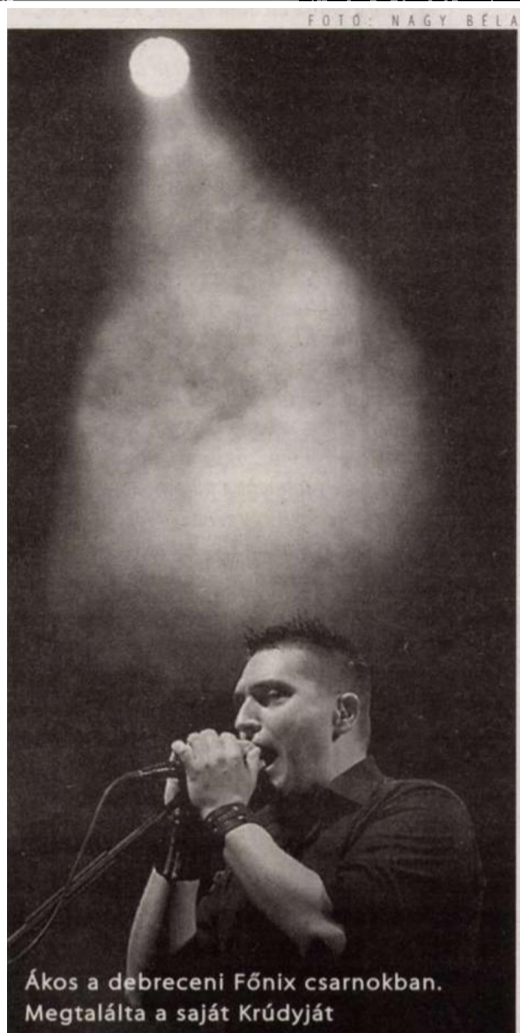
Új idióták, régi királyok

HEGYI ZOLTÁN

Ma délelőtt tíz órakor komoly menet indul a Hyde Parkból, keresztül Londonon. A My Chemical Romance (MCR) nevű huszadrangú popzenekar hívei a tiltakozásnak ezt a formáját választották, amiért a jobboldali Daily Mail című napilap ismét démonizálta kissé a zenekart és rajtuk keresztül az „emo-jelenséget”. Az újság már 2006-ban veszélyes kultusznak minősítette az MCR és a Green Day tisztelgéseit az öngyilkosság előtt, az idén májusban pedig konkrétan háborút indított a kémikusok ellen a 13 éves Hannah Bond halála kapcsán. A demonstráció szervezői szerint mindennek éppen az ellenkezője igaz, a fiúk erejüket megfeszítve küzdenek a negatív impulzusok ellen. A popzene története tele van baromságokkal, pró és kontra. Volt már az ördög műve, kapitalista métely, nácizás terepe (Jagger, Bowie, Sex Pistols) és ki tudja, még mi minden, cserébe a műfaj is sorozatban klónoztta a maga agyalágyultjait. Tagadhatatlan, hogy az emo képviselői is közéjük tartoznak, de még nagyobb baj, hogy úgy rossz az egész, ahogy van. Másodfokú készütség azért valóban ajánlott. Ezek a zenekarok és kitalálók a kiskamaszokat célozzák meg, és abban az életkorban van elég zűr nélkülük is. Ha tehát azt észleljük, hogy a magát amúgy is teljes joggal magányosnak érző gyerek egyetlen támasza egy feketére festett körmű fiatal férfi, és ráadásul Mark Twain helyett Schopenhauert olvasgat, továbbá zseletpengét hord a zsebében, óvatosan akasszuk le a petrencerudat, hátha meg kell látogatni az idolt. Olyan ez, mint amikor szemünk fénye ügyesen levital a konyhában, amikor nagy ritkán előbújik a szobájából. Ilyenkor joggal merülhet fel, hogy esetleg LSD-t zabál. Előzzük meg a baleseteket, a popzene olyan, mint az autózvezetés, veszélyes üzem. Ízlés kell hozzá és szerencse.

No meg kemény munka, amire a legjobb példa a műfaj legkevésbé értelmezhető divája, Madonna. És ez már majdnem a „mi a titkod, baby?” szintje. A nyalókaipar királynője, a zenére szót sem érdemes vesztegetni, a szövegek konzekvensen banálisak (a csaj persze jóval negyven fölött is oda van varrva, de ez alapkövetelmény), a hangja felejthető, és mégis. Valahogy mégis átjön, ráadásul képes trendeket diktálni, a demokraták jobban jártak volna vele, mint Clintonnéval. Talán az lehet, hogy képes önmagával megjeleníteni ezt a keserves világot úgy, hogy az bejön Woody Allennek és egy kambodzsai riksakulinak is. Tehát ő maga a műalkotás. Romlott, közönséges, szexis, csak magára gyúró, vulgáris világmegmentő, a gyermekek barátja, és közben mindig olyan, mint aki most indul egy swinger partira birkózómezben. Andy Warhol tényleg lapátra tenné miatta Maót. Legújabb sorlemezze, a Hard Candy ugyanolyan, mint a többi. Azzal a különbséggel, hogy a fő rádióbarátok, a Justin Timberlake-kel terhelt 4 Minutes vagy a Kanye Westtel közös Beat Goes On nem érik el mondjuk a Vogue színvonalát. De mindez nem számít, a világ ettől még olyan, mint Madonna, Madonna meg olyan, mint a világ. Szabad idejében filmeket rendez, és rendszeresen feltűnik nagyobb fesztiválokon, Berlin után Cannes-ban is megjelent, ezúttal egy afrikai árvákról szóló dokumentumopusszal. Jellemző módon a médiát a múltól jobban érdekelte, hogy a harminc afrikai árvaház éves költségvetésénél valamivel többbe kerülő ruhája alatt nem viselt melltartót. Mondom, megérdemeljük egymást.

Addig is, amíg mindennek vége szakad, jobban járunk, ha Krúdynál maradunk. Még akkor is, ha tudjuk, hogy manapság kevés kedves vendég kívánja hidegen a töltött káposztát. Kaland a régi királlyal címmel jelent meg hangképeskönyv Krúdy Gyula novelláiból, válogatta és előadja Kovács Ákos. Az elbeszéléseket elválasztó zenei közjátékokat írta és előadja szintén ő, rendező Szigethy Gábor. Már a pompás borítót kézbe véve megpihenhetünk néhány percre, elbóbiskolva az ülésen, miként Szindbád tette, vagy egy szánon medvebőr alatt, mert a ló úgyis hazatalál, és elmorfondírozhatunk azon, hogy miért pucolják olyan dühödten a répát a nők. Vagy hogy miként fordult elő, hogy kimaradt a majoránna a húslevesből. Vagy mi van a sörhabbal, úgy is mint hanzli. És elégedetten állapíthatjuk meg, hogy Szindbád már megint hazatért. Hazatalált. Kovács Ákosnál jó helyen van, tán még egy velős csont is ki-rezzen a tányérra. A dupla céde ugyanis szenzációs. Úgy alakult, hogy felmentem a „hegybe”, a pincéhez meglocsolni a palántákat és a fügefát, és nézni a szőlőt. A fejlődést figyelni. Nem az ember álta annak gondolatát, hanem az igazit. Az Isten mosolyát. Most éppen a bodzában, a vadrózsában, a cseresznyében,

Ákos a debreceni Főnix csarnokban.
Megtalálta a saját Krúdyját

a fácánban, a nyúlban, a gyermekben, a napban, ahogy búcsúzóul még átsüt a poháron, benne a borom. Ott nem szól soha a rádió vagy a lejátszó. Kabó-cák vannak e-mollban, gyíkok surrannak, néha viszsza-jön a kutya ellenőrizni, megvagyok-e még. Aztán ahogy gurulok visszafelé a mély árokban, és nem gondolok a nulltoleranciára, mert nulltoleranciában nem lehet élni, az Isten gyereke nem lehet ateista és absztinens, ez életellenes, mint ez a szánalmas kormány és ez a szánalmassá tett ország, megnyomom a gombot. És újra megszólal a Kaland a régi királlyal, és már megyek is a virágzó akácok közé, a virágzatot meg lehet enni, emlékszik még valaki erre? És ki emlékszik még ízekre, illatokra, színekre, ételekre, hatalmas fröccsökre, hitelező pincékre, nőkre? Megsárgult fényképekre, elsárgult hazára? Ki emlékszik még az Aranykorra, amikor együtt fociztunk a Teremtővel? Olyan a lemez, mint egy hipnózis. Jó, persze nekünk Krúdy kora csupa nosztalgia, holott tudjuk, hogy ő már azt is rühellte, mélyebben vágott a múltra. Mert akkor még rendesen fel tudtak adni egy marék olasz gesztenyét. A Knorr-korban ez már tripla csavar. Nagyjából addigra érek haza, amikor az egyik novellából megtudom, hogyan lakott jól Pátri Pesten. Hiába, öntözni kell, mélységes mély kútból. Így vagyok egyszerre szegény gazdag és gazdag szegény. Kovács Ákos érzi a hajós életét. A nagy részét legalábbis, hiszen negyvenéves lett (a Bonanza Banzai meg húsz, sokak ifjúsága repült most el), és ilyen-tájt már biztos mankókat keres az ember. Azt még elmondom bulvárosan, a cédéhez úgy jutottam, hogy a művész házhoz hozta, csipegetett egy kis töltött káposztát (tudja, Pelikán elvtárs, a gyomrom), kapott egy üveg bort, elismerően hümmögött a kertre, beszélgettünk egy kicsit a bizonyosságról és a bűnről, majd irány haza a gyerekekhez, de az ajándékból jól elvontunk néhány napig. És még másnap reggel hatkor sem hívtok fel, hogy: Na? Na? Ebből az anyagból a szeretet és az élet ünneplése árad, éves-ivés/nők felbontásban. 148 perc egy soha be nem fejezhető mondatból. Latinovits után félve nyúl az ember ennyire ihletett szöveghez. A tisztelgés a Huszárik-, Latinovits-, Sára-, Tóth Janó-féle zsenialitás felé persze ott van, gesztusokban, hanglejtésekben. De Kovács Ákos megtalálta a saját Krúdyját, a saját hangját, pompásan intonálva, tökéletes színészi teljesítményt nyújtva, az anyag dramatizálásért ordít, színházba vele. Addig is kihagyhatatlan a júniusi este-ken, autóban a totál stresszben orvosság, de mindenképpen gyógyhatású készítmény, homeoempatikus. Egyszerre felemelő, mert ünnep, az irodalomé, a játéké, a léleké, és elszomorító, mert hagyjuk mindazt, ami most történik velünk. Bravó.

Madonna: *Hard Candy* (Warner, 2008) ●●
Kovács Ákos: *Kaland a régi királlyal*
(FalconMedia, 2008) ●●●●●